

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny

KPS – 4101-001-02/2014
P/14/045

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/045 – Pomoc w usamodzielnianiu pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny
Kontroler/Kontrolerzy]	1. Jacek Rupert, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 89379 z dnia 9 maja 2014 r. (dowód: akta kontroli str.1-2)
Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku („MOPR” lub „Ośrodek”), 80-432 Gdańsk ul. Konrada Leczkowa 1A.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Janina Liedtke-Jarema, pełni obowiązki (p.o.) dyrektora Ośrodka. (dowód: akta kontroli str. 4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

III.

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

MOPR w Gdańsku prawidłowo realizował¹ zadania związane z usamodzielnianiem wychowanków. Także środki finansowe na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej² zabezpieczały potrzeby. Niezależnie od powyższego Ośrodek wspierał usamodzielniających się wychowanków w aktywizacji zawodowej poprzez m.in. realizację projektu „Systematycznie do celu” oraz projektu „Start w dorosłość”, jak również współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy.

Z ustaleń kontroli wynika, że proces usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej nie był w pełni skuteczny. Występowały bowiem przypadki odstępowań od procesu usamodzielniania, bezrobocia wśród wychowanków, a także niewystarczających możliwości zapewnienia usamodzielniającym się wychowankom odpowiednich warunków mieszkaniowych, co dla niektórych oznaczało konieczność powrotu do dawnego środowiska. Także znaczny odsetek wychowanków pieczy zastępczej usamodzielnionych w latach 2010-2011 korzystał ze świadczeń pomocy społecznej.

Niewystarczająco skuteczne były również działania MOPR w zakresie wspierania wychowanków w zakresie terminowego wskazania opiekuna usamodzielnienia oraz opracowaniu indywidualnych programów usamodzielnienia (IPU), wynikających z przepisów art. 145 ust. 2 i 4 ustawy o pieczy zastępczej. W latach 2012-2013 dwumiesięczny termin na wskazanie opiekuna usamodzielnienia przed osiągnięciem pełnoletności został naruszony przez 11 wychowanków, a IPU nie został opracowywany co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności w ośmiu przypadkach³. Stanowiło to odpowiednio 44% i 32% badanych usamodzielnianych w tym okresie wychowanków.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Dz. U z 2013 r., poz. 135 ze zm.

³ Na 25 badanych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja zadań w zakresie usamodzielniania wychowanków, w tym wybór form pomocy

Opis stanu
faktycznego

1. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku, zwany dalej MOPR lub Ośrodkiem, działa na podstawie Statutu nadanego przez Radę Miasta Gdańska⁴ oraz Regulaminu organizacyjnego MOPR⁵ nadanego przez Dyrektora Ośrodka.

Realizacją zadań związanych z usamodzielnianiem w latach 2012-2013 zajmowało się w Ośrodku do 16 osób⁶, w tym od 12 do 14 pracowników socjalnych i od dwóch do czterech koordynatorów pieczy zastępczej. Wszyscy posiadali wykształcenie wyższe, w tym: 12 pedagogiczne, trzech psychologiczne oraz jeden w zakresie prawa i administracji oraz pracy socjalnej. Wśród zatrudnionych był psycholog doradca zawodowy zajmujący się usamodzielnieniami.

(dowód: akta kontroli str. 4 – 65, 99-103, 1129-1130)

2. Pomimo gromadzenia wielu danych dotyczących usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej, Ośrodek nie zaplanował precyzyjnie liczby wychowanków do objęcia pomocą podczas usamodzielniania. W 2012 r. planowana liczba wychowanków do objęcia pomocą wynosiła 100⁷, a faktyczna liczba objętych tą pomocą wynosiła 27. W 2013 r. pomocą planowano objąć 105 wychowanków⁸, a objęto 89, w tym 24 wychowanków z 2012 r. Pozostałe planowane do usamodzielnienia 73 osoby w 2012 r. i 40 w 2013 r. pomimo ukończenia 18 roku życia pozostały w pieczy zastępczej⁹. Trzech wychowanków, pomimo sporządzenia IPU i opuszczenia rodziny zastępczej lub placówki opiekuńczo-wychowawczej nie zwróciło się o uzyskanie świadczeń. We wszystkich przypadkach MOPR w Gdańsku podjął adekwatne do sytuacji i właściwe działania¹⁰. Tylko jeden z wychowanków nie podjął procesu usamodzielnienia.

Wg wyjaśnień Zastępcy Dyrektora ds. Rodziny i Dziecka sporadycznie zdarzają się sytuacje, że MOPR w Gdańsku (z przyczyn niezależnych od Ośrodka¹¹) nie zawsze ma możliwość zaplanowania oferty pomocy finansowej i niefinansowej dla osoby usamodzielnianej.

(dowód: akta kontroli str. 84-87, 91-94, 1129)

W okresie objętym kontrolą usamodzielniającym się wychowankom pieczy zastępczej udzielono pomocy w następujących formach:

- ✓ na kontynuowanie nauki 26 wychowankom w 2012 r. i 83 w 2013 r.,
- ✓ na usamodzielnienie 10 wychowankom w 2013 r.,
- ✓ na zagospodarowanie 11 wychowankom w 2012 r. i 17 w 2013 r.,

⁴ Uchwała nr XXIV/496/12 z dnia 29 marca 2012 r.

⁵ Zarządzenie nr 24/12 Dyrektora MOPR w Gdańsku z dnia 7 maja 2012 r. zmieniane zarządzeniami: nr 34/13 z 14 maja 2013 r., Nr 48/13 z 1 lipca 2013 r., nr 78/13 z 5 listopada 2013 r., Nr 97/13 z 23 grudnia 2013 r.

⁶ W 2012 r.: 12 osób w Dziale Pieczy Zastępczej oraz dodatkowo 4 koordynatorów, a w 2013 r.: od stycznia do października 14 osób w Dziale Pieczy Zastępczej, od listopada do grudnia 12 osób w Dziale Pieczy Rodzinnej i 2 osoby w Dziale Pieczy Instytucjonalnej oraz dodatkowo 2 koordynatorów.

⁷ 57 z rodzin zastępczych i 43 z placówek opiekuńczo-wychowawczych.

⁸ 60 z rodzin zastępczych i 45 z placówek opiekuńczo-wychowawczych.

⁹ Zgodnie z art. 37 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – uczący się wychowankowie mogą pozostać nadal w rodzinie zastępczej czy placówce opiekuńczo-wychowawczej do ukończenia 25 roku życia.

¹⁰ Np. jeden z wychowanków nie wskazał opiekuna usamodzielnienia natomiast skorzystał z wsparcia psychologicznego. Podjęte przez Ośrodek działania: przyjęcie oświadczenia wychowanka, przygotowanie i wysłanie pisma podpisanego przez Zastępcę Prezydenta Miasta Gdańska do wychowanka, wystąpienie do Urzędu Miasta Gdańska o wskazanie aktualnego adresu zameldowania.

¹¹ Np. pomimo zapisów w IPU o planowanym pozostaniu w pieczy zastępczej, wychowanek po osiągnięciu pełnoletności zmienia swoją decyzję; PCPR-y nie powiadamiają z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym Ośrodka o fakcie opuszczenia tamtejszej rodziny lub placówki przez wychowanka, który będzie korzystał z pomocy MOPR (dot. pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie wychowanków pochodzących z Gdańska); PCPR-y nie powiadamiają z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym Ośrodka o zamiarze osiedlenia się tamtejszego wychowanka na terenie Miasta Gdańska (dot. pomocy na zagospodarowanie, pomocy mieszkaniowej oraz w uzyskaniu zatrudnienia).

- ✓ w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (wynajem pokoju) ośmiu wychowankom w 2012 r. i 22 w 2013 r.,
- ✓ w uzyskaniu zatrudnienia 15 wychowankom w 2013 r. (uczestnictwo w programach i poradnictwo zawodowe).

Wśród objętych pomocą poza Gdańskiem przebywało¹² dziewięciu wychowanków w 2012 r. i 18 w 2013 r. Nikt z wychowanków w latach 2012-2013 formalnie nie przerwał procesu usamodzielnienia. Natomiast z trzema osobami w 2012 r. i 11 w 2013 r. Ośrodek utracił kontakt, tj. osoby te nie realizowały IPU.

(dowód: akta kontroli str. 84-87)

3. Informacje o możliwościach korzystania ze świadczeń związanych z usamodzielnieniem były wyczerpujące i aktualne. Ośrodek informował o możliwości skorzystania ze świadczeń związanych z usamodzielnieniem oraz o formach tej pomocy poprzez oficjalną stronę MOPR w Gdańsku, gdzie w zakładce „formy wsparcia” znajduje się odrębna zakładka „piecza zastępcza – usamodzielnienia”. Określone są tam zarówno formy, jak i zasady przyznawania pomocy. Kwestie usamodzielnienia omawiane były również przez pracownika MOPR z wychowankiem podczas wizyty w środowisku, placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w biurze Ośrodka, jeszcze przed wyznaczeniem opiekuna usamodzielnienia. Omawiane są wówczas formy pomocy, formularz IPU i wychowanek otrzymuje „Informator dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka/ placówek opiekuńczo – wychowawczych”.

(dowód: akta kontroli str. 95-96, 674-687)

4. Środki na usamodzielnianie wychowanków zabezpieczały potrzeby w tym zakresie. Na 2012 r. zaplanowano na realizację ustawy o pieczy zastępczej środki w wysokości 9.750.178 zł, w tym na usamodzielnienie wychowanków pieczy zastępczej 2.181.053 zł, a w 2013 r. wielkości te wynosiły odpowiednio: 10.943.352 zł i 2.070.683 zł. Gmina Miasta Gdańska otrzymywała również dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu pieczy zastępczej zgodnie z kierunkami określonymi przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w Resortowym Programie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej i Resortowym Programie wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej. W 2012 r. Ośrodek otrzymał na ten cel 670.730 zł i 396.002 zł w 2013 r.

Wykonanie planu w 2012 r. wynosiło 9.669.529 zł (99,2 % planu po zmianach) w zakresie środków na realizację ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym 2.180.309 zł (99,97 %) na usamodzielnienie, a w 2013 r. 10.923.944 zł (99,8 %), w tym 2.070.663 zł (99,99 %) na usamodzielnienie. W 2012 r. kwoty świadczeń zawierały się w granicach od 567 zł do 12.834 zł i łącznie dla 27 osób wyniosły 99.235 zł, a w 2013 r. od 716,67 zł do 12.900,00 zł, a dla 89 wychowanków 375.995 zł.

(dowód: akta kontroli str. 96-98, 1135-1137)

5. Gmina Miasta Gdańska realizując obowiązek wynikający z art. 176 pkt 1 oraz art. 180 pkt 1 ustawy o pieczy zastępczej przyjęła¹³ „Gdański Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014”. Celem głównym programu jest „Wzmacnianie i przywracanie prawidłowych funkcji rodzin”, natomiast cele szczegółowe odnoszą się do obszarów, dla których wyznaczono strategiczne cele szczegółowe i dobrano adekwatne zadania. Zadania wyznaczone do realizacji w Programie miały odzwierciedlenie w uchwalanym corocznie budżecie Gminy Miasta Gdańska, jak również w wieloletniej prognozie finansowej stanowiącej instrument wieloletniego planowania finansowego.

Program prawidłowo identyfikował najważniejsze problemy dotyczące pieczy zastępczej, a także zawierał sposób jego realizacji, finansowania, monitorowania i oceny. Podstawę jego realizacji stanowi roczny harmonogram zadań wraz z określonymi wskaźnikami realizacji, umożliwiającymi ustalenie postępów w realizacji. Program uwzględniał

¹² W związku z art. 143 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wniosek o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki i pomocy na usamodzielnienie osoba usamodzielniana składa w powiecie właściwym ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy zastępczej, a na pozostałe formy pomocy przewidziane ustawą w powiecie właściwym ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej.

¹³ Uchwała Nr XXXIII/718/12 Rady Miasta Gdańska z dnia 17 grudnia 2012 r.

zagadnienia związane z usamodzielnianiem wychowanków pieczy zastępczej. W tym zakresie zostały w Programie sformułowane cele szczegółowe, zadania do realizacji na lata 2012-2014 oraz oczekiwane rezultaty.

Jednostką odpowiedzialną za ukierunkowanie i koordynację współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w ramach Programu jest Wydział Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku (wcześniej funkcjonujący jako Wydział Polityki Społecznej). Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację i monitorowanie Programu na poziomie realizacji jest MOPR. Program jest realizowany przy współpracy lokalnego samorządu, instytucji i organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów zajmujących się sprawami rodziny. Podmioty, które przystąpiły do realizacji Programu prowadzą rekrutację uczestników do poszczególnych działań, biorąc pod uwagę zadania statutowe jednostki, potrzeby odbiorców oraz możliwości wynikające z zaplanowanych wcześniej działań i projektów.

Z ustaleń kontroli wynika, że Ośrodek na bieżąco otrzymuje informacje dotyczące realizacji Programu w zakresie zadań realizowanych przez inne podmioty. Realizacja Programu przebiegała zgodnie z harmonogramem działań przewidzianych do realizacji na lata 2012-2014.

(dowód: akta kontroli str. 103-105, 688-773)

Ośrodek w okresie objętym kontrolą opracowywał ocenę zasobów pomocy społecznej, a także przedstawiał Prezydentowi Miasta Gdańska potrzeby w zakresie systemu pieczy zastępczej, w tym na usamodzielnianie się wychowanków pieczy zastępczej. Sprawy związane z usamodzielnianiem wychowanków pieczy zastępczej omawiano na posiedzeniu Rady Miasta Gdańska w dniu 17 grudnia 2012 r. i na sześciu posiedzeniach Komisji Spraw Społecznych i Ochrony Zdrowia w latach 2012-2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 108-111, 257-349, 774-883)

6. Działalność Ośrodka jest nadzorowana przez Zastępcę Prezydenta ds. Polityki Społecznej. W okresie objętym kontrolą zostało przeprowadzonych 10 kontroli zewnętrznych¹⁴ MOPR w Gdańsku. Dwie dotyczyły usamodzielniania się wychowanków pieczy zastępczej. W ich wyniku nie formułowano zaleceń pokontrolnych.

W 2014 r. Wydział Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w dniach od 22 stycznia do 21 lutego 2014 r. przeprowadził monitorowanie realizacji zadań powiatu w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Po monitoringu, w piśmie z dnia 18 marca 2014 r., Wojewoda Pomorski w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami sformułował siedem wniosków o charakterze ogólnym. Wnioski i nieprawidłowości nie dotyczyły usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej.

(dowód: akta kontroli str. 111-113, 884-922)

7. Z ustaleń kontroli wynika, że każdemu z wychowanków, którzy zwrócił się o pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych Ośrodek taką pomoc zapewniał. W zależności od sytuacji wychowanek otrzymywał miejsce w mieszkaniu chronionym, bądź pomoc finansową na wynajem pokoju.

Wychowankowie, którzy opuszczając pieczę zastępczą nie mają możliwości powrotu do swojej rodziny (rodziców, rodzeństwa, dziadków) w celu zamieszkania, poszukują pokoju do wynajęcia na wolnym rynku. Wychowanek wynajmujący pokój po przedłożeniu w MOPR umowy najmu może złożyć wniosek o pomoc finansową w ramach pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Pomoc finansowa jest świadczeniem fakultatywnym i wynosi od 300 do 500 zł miesięcznie. W 2012 roku 132 wychowanków skorzystało z tej formy wsparcia na łączną kwotę 460.854 zł (w tym ośmiu usamodzielnianych zgodnie z ustawą o pieczy zastępczej na kwotę 12.027 zł), a w 2013 roku 144 wychowanków na łączną kwotę 383.651 zł (w tym 23 na podstawie ww. ustawy na kwotę 40.203 zł). Pomoc finansową na wynajem pokoju mogą otrzymywać wychowankowie na okres oczekiwania na mieszkanie z zasobów miasta lub do czasu uregulowania swojej sytuacji mieszkaniowej w inny sposób.

¹⁴ M.in. Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, PPIS, WUP, Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Gdańska.

Nie wszyscy wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą prezentują dostateczny poziom samodzielności pozwalający na zamieszkanie w wynajętym pokoju. Stąd MOPR posiada dla wychowanków o takich potrzebach ofertę mieszkań chronionych¹⁵. Łącznie MOPR dysponuje 22 miejscami w trzech mieszkaniach chronionych prowadzonych na zlecenia Miasta Gdańsk przez dwie organizacje pozarządowe. W 2013 roku z możliwości zamieszkania w mieszkaniu chronionym skorzystało 26 wychowanków, w tym 18 usamodzielnianych w ramach ustawy o pieczy zastępczej.

7.1. MOPR współpracował w sprawach wychowanków z poszczególnymi wydziałami Urzędu Miasta. Jednym z istotnych elementów współpracy jest możliwość wpływania na zapisy w prawie lokalnym, które pozwalają stawiać usamodzielnianych Ośrodka w uprzywilejowanej sytuacji. Stąd wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą są informowani i obligowani do złożenia w Urzędzie Miasta wniosku o przydział mieszkania z zasobów komunalnych. Zgodnie z uchwałą nr XLII/1216/09 Rady Miasta Gdańska z dnia 26 listopada 2009 roku lokale, które nie są wynajmowane jako socjalne lub zamienne wynajmuje się w pierwszej kolejności wychowankom opuszczającym w wyniku uzyskania pełnoletniości domy dziecka i inne placówki opiekuńczo wychowawcze o uprawnieniach domu dziecka oraz opuszczającym rodziny zastępcze.

Liczba wychowanków pieczy zastępczej, która zwróciła się o lokal¹⁶ wzrosła z 20 w 2010 r. do 92 w 2013 r., a liczba wychowanków, którzy otrzymali lokal wzrosła w tym okresie z dwóch do pięciu. Liczba osób (rodzin) oczekujących wzrastała natomiast od 17 w 2010 r. do 87 w 2013 r., a średni czas oczekiwania w tym okresie zmalał z 69 miesięcy do 27 miesięcy dla oczekujących z tytułu niskich dochodów, i z 60 miesięcy do 33 miesięcy dla oczekujących z tytułu niedostatku (lokal socjalny).

(dowód: akta kontroli str. 115-116, 1018-1019, 1130, 1134, 1138-1166)

8. Ośrodek poprzez realizację projektu „Systematycznie do celu” – podprojekt „Mam marzenie” oraz projektu „Start w dorosłość” wspierał usamodzielniających się wychowanków w aktywizacji zawodowej. W 2012 r. w ramach podprojektu „Mam marzenie” uczestniczyło 15 wychowanków oraz 20 w 2013 r.

W roku 2013 wychowankowie nie uczestniczący w projektach, zarówno z rodzinnej, jak i z instytucjonalnej pieczy zastępczej MOPR w Gdańsku mieli możliwość skorzystania z pomocy psychologiczno-doradczej, obejmującej w miarę indywidualnych potrzeb wsparcie w zakresie: wyboru ścieżki edukacji, diagnozy umiejętności i predyspozycji, identyfikacji posiadanych zasobów oraz preorientacji zawodowej. Z wyżej wymienionych form wsparcia w 2013 roku skorzystało 28 wychowanków.

Ponadto w dniu 21 listopada 2012 r. zostało zawarte porozumienie o współpracy pomiędzy Ośrodkiem, a Powiatowym Urzędem Pracy w Gdańsku. Przedmiotem porozumienia było wypracowanie modelu efektywnej współpracy pomiędzy obiema instytucjami, skoncentrowanego na aktywizacji wspólnych klientów, umożliwiającym im powrót na rynek pracy. Jednym z kluczowych założeń przedmiotowego porozumienia było przetestowanie modelu pn. „Bez przeszkód do zatrudnienia”, którego bezpośrednimi adresatami byli MOPR w Gdańsku oraz PUP w Gdańsku. Natomiast pośrednimi adresatami były osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej - klienci obu instytucji. W ww. działaniach aktywizacyjnych uczestniczyli usamodzielniający się wychowankowie pieczy zastępczej. W latach 2012-2013 Ośrodek przedstawił wykaz 17 wychowanków gotowych do podjęcia zatrudnienia (15 bez zawodu i dwóch kucharzy) zarejestrowanych w PUP, z których 14 otrzymało propozycje pracy (od jednej do ośmiu), sześciu przyjęło pracę (w zawodzie fryzjerki, kelnerki, kucharza, pracownika ochrony, telemarketerki, kasjerki), a trzech przyjęło na staż (dwóch w zawodzie kucharza i jedną w zawodzie - obsługa biura). Ośmiu nie znalazło zatrudnienia.. W porównaniu do liczby usamodzielnianych w tym okresie w ramach

¹⁵ W 2012 roku mieszkania chronione dla wychowanków prowadziły dwie największe placówki opiekuńczo wychowawcze tj. Gdańskie Domy Dla Dzieci oraz Dom Integracyjno-Rodzinny. Od 2013 r. ogłoszono konkurs na prowadzenie dwóch mieszkań chronionych z 16 miejscami oraz rozszerzono istniejący już projekt SITOWIE o nową grupę beneficjentów jakimi są wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą. Utworzono mieszkanie chronione na sześć miejsc.

¹⁶ Według danych Wydziału Gospodarki Komunalnej UM w Gdańsku.

ustawy o pomocy rodzinie i systemie opieki zastępczej (116) wychowankowie, którzy podjęli pracę stanowili 5,2 %, a staż 2,6 %.

(dowód: akta kontroli str. 120-122, 999-1000, 1131)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Udzielanie pomocy na usamodzielnienia oraz jej skuteczność

Opis stanu
faktycznego

1. Miasto Gdańsk nie przyjęło wewnętrznych zasad i kryteriów regulujących przyznawanie osobom usamodzielnianym pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie. Powyższe formy pomocy przyznawane są według wymogów określonych ustawą o pieczy zastępczej. Ośrodek nie skorzystał dotychczas z możliwości przewidzianej w art. 153 ustawy o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, aby podnieść wysokość świadczeń pieniężnych w drodze uchwały Rady Miasta Gdańska. Miasto Gdańsk przyjęło natomiast wewnętrzne zasady i kryteria regulujące udzielanie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych¹⁷.

(dowód: akta kontroli str. 117-118)

2. Na podstawie zbadanej dokumentacji 40 wychowanków¹⁸, którzy w latach 2012-2013 usamodzielniali się w ramach ustawy o pieczy zastępczej ustalono, że przyznano im następujące świadczenia (formy pomocy):

- ✓ 39 wychowankom przyznano pomoc na kontynuowanie nauki w wysokości 500 zł bez względu na rodzaj szkoły lub studiów, przy czym wydano również 11 decyzji uchylających spowodowanych przerwaniem nauki przez wychowanków;
- ✓ sześciu wychowankom przyznano pomoc na usamodzielnienie (czterem w wysokości 6.600 zł i dwóm w wysokości 3.300 zł) z przeznaczeniem m.in. na: zakup laptopa, prawo jazdy, samochód, meble, wyposażenie mieszkania, kontynuację remontu łazienki, sprzęt AGD;
- ✓ 18 wychowankom udzielono pomocy na zagospodarowanie w jednakowej wysokości 1.500 zł z przeznaczeniem m.in. na: zakup laptopów (4), sprzęt AGD (3), meble (4), sprzęt kuchenny (1), telewizor (2), sprzęt komputerowy (1), remont łazienki (1), kaucję za mieszkanie;
- ✓ dziewięciu wychowankom udzielono pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (czynsz na wynajem pokoju) w wysokości 300 zł (7), 400 zł (1) i 450 zł (1);
- ✓ pięciu wychowankom zapewniono mieszkania chronione.

W 39 przypadkach usamodzielnianym wychowankom udzielono wszystkie formy pomocy, o które wnioskowali: dla 17 wychowanków jedną formę pomocy, dla dziewięciu dwie formy pomocy, dla 11 trzy formy pomocy, a dla dwóch cztery formy pomocy. W jednym przypadku wychowanek składał wnioski na trzy formy pomocy (kontynuowanie nauki, zagospodarowanie i usamodzielnienie), a otrzymał jedną formę pomocy na kontynuowanie nauki, na pozostałe wydano administracyjne decyzje odmowne, przy czym obie decyzje

¹⁷ 1. Uchwała Nr XLII/1216 /09 Rady Miasta Gdańska z dnia 26 listopada 2009 r. zmieniająca uchwałę Nr XXII/651/04 Rady Miasta Gdańska z dnia 25 marca 2004 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Gdańska oraz zasad udzielania pomocy w wynajęciu takich lokali w zasobach Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

2. Uchwała Nr XXIX/950/04 Rady Miasta Gdańska z dnia 28 października 2004 roku w sprawie organizacji oraz szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych.

3. Zarządzenie Nr 78/12 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku z 21 grudnia 2012 roku w sprawie powołania zespołu ds. mieszkalnictwa wspomagane.

¹⁸ 27 wychowanków usamodzielnianych w 2012 r. i 13 w 2013 r.

odmowne dotyczyły wniosków złożonych już w 2014 r. Wychowankowi odmówiono pomocy na zagospodarowanie z powodu przypuszczenia, że wychowanek wykorzysta pomoc niezgodnie z przeznaczeniem, a pomocy na usamodzielnienie z powodu nierealizowania deklaracji IPU, szczególnie w zakresie kontynuowania nauki.

(dowód: akta kontroli str. 1053-1065)

3. Objęte kontrolą 80 wniosków złożone przez 40 wychowanków, przed podjęciem decyzji administracyjnej o przyznaniu pomocy, spełniały warunki pod względem formalnym, przy czym siedem wniosków było uzupełnianych przez wychowanków, a w dwóch skorygowano dane. Wydawanie decyzji administracyjnych odbywało się zgodnie z obowiązującymi przepisami. W szczególności przestrzegano wymaganego do uzyskania pomocy okresu pobytu w pieczy zastępczej, który w badanej próbie zawierał się w granicach od jednego roku do 15 lat. Prawidłowo wyliczano dochód przypadający na jedną osobę w przypadku wniosków o pomoc na usamodzielnienie, zagospodarowanie i przyznanie mieszkania chronionego. Średni czas jaki upływał od złożenia wniosku do wydania decyzji wynosił 22 dni. Żadna z badanych decyzji nie była zaskarżona.

Pomoc na usamodzielnienie i zagospodarowanie wypłacano jednorazowo, a czas trwania pomocy na kontynuowanie nauki i wynajem pokoju uzależniony był od indywidualnej sytuacji wychowanka, jego chęci i potrzeby kontynuowania nauki i wynajmowania pokoju.

3.1. W sześciu przypadkach na 25 badanych¹⁹, tj. 24%, sporządzono IPU przed zaakceptowaniem opiekuna usamodzielnienia. Stanowiło to naruszenie art. 145 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gdyż jak wynika z art. 145 ust. 3 opiekunem usamodzielnienia, z którym wychowanek sporządza IPU może być osoba wskazana przez osobę usamodzielnianą i zaakceptowana przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie. Dla pozostałych 19 przypadków średni czas jaki upłynął od ustanowienia opiekuna usamodzielnienia do opracowania indywidualnego programu usamodzielnienia wynosił 24,7 dni.

3.2. Jedenastu wychowanków (spośród 25 badanych) wskazało opiekuna później²⁰ niż na dwa miesiące przed 18 rokiem życia, a ośmiu wychowanków sporządziło IPU później²¹ niż na miesiąc przed 18 rokiem życia. Stanowiło to naruszenie art. 145 ust. 2 i 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gdyż osoba usamodzielniana co najmniej na dwa miesiące przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje opiekuna usamodzielnienia, a IPU jest opracowywany co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności.

Ustalono, że niedotrzymanie ustawowych terminów na wskazywanie i akceptację opiekunów oraz sporządzanie i zatwierdzanie IPU spowodowane było w większości przypadków sytuacją życiową lub niefrasobliwością (opieszałością) wychowanków (12), późnym terminem przysyłania dokumentów przez inny Ośrodek (1), brakiem czasu w danym terminie opiekuna lub brakiem jego akceptacji (2), oraz trudnościami kadrowymi i rotacją pracowników zajmujących się usamodzielnianymi wychowankami Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej MOPR w Gdańsku (1). Jak wynika z wyjaśnień pracowników Ośrodka inicjatywę przygotowania dokumentacji do usamodzielnienia ustawodawca pozostawił w rękach osób jeszcze niepełnoletnich, które często są osobami nie do końca świadomymi ważności tych działań. W ocenie NIK wynikać to może z niewystarczająco skutecznych działań Ośrodka w zakresie wspierania wychowanków w celu dotrzymywania ustawowych terminów wskazywania opiekuna i sporządzania IPU z zaakceptowanym opiekunem.

3.3. Z ustaleń kontroli wynika, że przekroczono 30-dniowy termin na rozpatrzenie 15 wniosków dziewięciu wychowanków. W 14 przypadkach przekroczenia wynikały z winy wychowanków lub ośrodków, którym podlegali wychowankowie przebywający poza Gdańskiem. W tych przypadkach Ośrodek informował wychowanków o przedłużeniu

¹⁹ Badano dokumentację 40 wychowanków (27 usamodzielnianych w 2012 r. i 13 usamodzielnianych w 2013 r.), gdyż mieli oni sporządzone IPU lub aneks do IPU w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Natomiast do badania terminów wskazania i akceptacji opiekunów usamodzielnienia oraz sporządzania i zatwierdzania IPU wybrano 25 osób, które skończyły w latach 2012-2013 18 lat (18 usamodzielnianych w 2012 r. i 7 usamodzielnianych w 2013 r.).

²⁰ W granicach od 3 do 243 dni.

²¹ W granicach od 7 do 243 dni.

terminu rozpatrzenia podając podstawę prawną²². Do najdłużej rozpatrywanych wniosków należały:

- ✓ wniosek wychowanki placówki opiekuńczo-wychowawczej na usamodzielnienie (6.600 zł z przeznaczeniem na meble i sprzęt AGD) złożony 12 września 2013 r. został rozpatrzony 1 kwietnia 2014 r., tj. po 201 dniach, przy czym wniosek ostatecznie został uzupełniony przez wychowankę 11 marca 2014 r.;
- ✓ wniosek wychowanki placówki opiekuńczo-wychowawczej na udzielenie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (300 zł na czynsz wynajmowanego pokoju) złożony 23 marca 2012 r. został rozpatrzony 8 października 2012 r., tj. po 199 dniach z uwagi na to że wniosek nie zawierał umowy najmu, którą wychowanka dostarczyła 8 października 2012 r. (pomoc udzielono od 19 marca 2012 r. do 30 czerwca 2012 r. i od 1 lutego 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.).

(dowód: akta kontroli str. 1053-1076, 1112-1115, 1132)

4. Realizacja usamodzielnienia wychowanków przebiegała na zasadach określonych w indywidualnym programie usamodzielnienia. Zbadane plany sporządzone w Ośrodku wg jednolitego wzoru zawierały: zadania, sposób i formy realizacji zadań, osoby odpowiedzialne, osoby i instytucje wspierające, terminy realizacji oraz zobowiązania wobec opiekuna i Ośrodka, a także informacje określone w art. 145 ust. 1 pkt 1 i 2. IPU zawierały cel główny (*usamodzielnienie wychowanka poprzez uzyskanie wykształcenia i zdobycie zawodu, zgodnie z możliwościami i aspiracjami wychowanka oraz stabilizacji sytuacji mieszkaniowej*), cele szczegółowe (*współdziałanie i wspieranie osoby usamodzielnianej w kontaktach z rodziną i środowiskiem, uzyskanie wykształcenia zgodnego z możliwościami i aspiracjami usamodzielnianego, uzyskanie kwalifikacji zawodowych, uzyskanie uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego, uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych, podjęcie zatrudnienia, pomoc w uzyskaniu przysługujących świadczeń*), zadania i terminy ich realizacji (do osiągnięcia 25 roku życia). Efektywność realizacji IPU wynika ze stopnia wywiązywania się z określonych w nich zadań²³.

Żaden z wychowanków w badanym okresie formalnie nie przerwał procesu usamodzielnienia, natomiast w objętej kontrolą grupie było 10 wychowanków, z którymi Ośrodek utracił kontakt.

Z ustaleń kontroli wynika, że tylko 16 z 40, tj. 40% wychowanków pieczy zastępczej w pełni wywiązywało się z deklaracji zawartych w programach²⁴. Niezrealizowane deklaracje najczęściej dotyczyły przerwania kontynuowania nauki, na niezarejestrowaniu się w urzędzie pracy i niezłożeniu wniosku do urzędu miasta o lokal z zasobów Miasta. Losy 24 wychowanków były monitorowane na bieżąco przez Ośrodek w Gdańsku, sześciu wychowanków przez ośrodki w innych miastach, a pozostali ograniczyli realizację IPU lub/i zerwali kontakt. Dodać przy tym należy, że w pięciu przypadkach nastąpiła zmiana opiekuna. Jeden nie wywiązywał się ze swych obowiązków, z dwoma wychowankowie stracili kontakt, jeden wyjechał za granicę, a jeden został osadzony w areszcie śledczym. W pozostałych przypadkach współpraca opiekunów z wychowankami, której zakres określono w IPU, była pozytywna.

(dowód: akta kontroli str. 1077-1111)

5. Wyniki usamodzielnienia wychowanka pieczy zastępczej były oceniane w następujący sposób:

²² Art. 35 § 3, art. 36 § 1 kpa.

²³ W indywidualnych programach określony został sposób pomiaru (wskaźniki) oceniania wykonania zadań, w tym m.in. postępy w nauce, zakup laptopa, mebli, sprzętu AGD, telewizora, samochodu, wynajęcie lokalu, ukończenie kursu i zdanie egzaminu na prawo jazdy, założenie konta bankowego, uzyskanie dowodu osobistego, złożenie wniosku do UM o lokal z zasobów Miasta, zarejestrowanie się w UP.

²⁴ M.in.: 5 wychowanków przerwało naukę, 6 nie dostarczyło/złożyło wniosku do UM o lokal socjalny lub nie dostarczyło potwierdzenia tego faktu; 1 przerwał naukę, nie złożył wniosku do UP i brak współpracy z Ośrodkiem (11); 2 przerwało naukę i wyprowadziło się do innej miejscowości; 2 przerwało naukę i zerwało kontakt z Ośrodkiem (18,19); 1 przerwał naukę i zaniechał realizacji innych obowiązków (36); 2 przerwało naukę i brak potwierdzenia złożenia przez nich wniosku do UM o lokal socjalny; 1 nie wynajął mieszkania, a wg ustnego oświadczenia otrzymane na kaucję 1.500 zł wpłacił na konto osobiste; 1 nie zamieszkał w bursie, wynajął pokój i wyjechał do innej miejscowości; 1 nie dostarczył kopii dowodu osobistego.

- ✓ w przypadku kontynuacji nauki ocena była dokonywana na podstawie zaświadczeń ze szkoły,
- ✓ inne deklaracje zawarte w IPU były oceniane za pomocą aneksów do IPU (podsumowanie dotychczasowego wykonania deklaracji),
- ✓ na podstawie protokołów zespołów w mieszkaniu chronionym, kart działań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i wizyt w środowisku.

Nie dokonano oceny końcowej i nie badano trwałości efektów usamodzielnienia ponieważ żaden z wychowanków nie zakończył jeszcze procesu usamodzielnienia. Dokonano ocen częściowych zgodnie z zapisami IPU. Efektami pomocy udzielonej usamodzielnianym wychowankom były: kontynuacja nauki (23), czasowa kontynuacja nauki (11), laptop do nauki (6), wynajem pokoju (3), czasowy wynajem pokoju (5), ukończenie szkoły średniej, technikum, liceum (3), poprawa warunków mieszkaniowych przez wyposażenie w meble i sprzęt AGD (10), nauka na studiach (2), podjęcie pracy (1), zapis na liście oczekujących na lokal z zasobów Miasta (1), czasowy pobyt w mieszkaniu chronionym (5), skończony kurs spawacza, zakup telewizora (1), odłożone na koncie osobistym niewykorzystane na kaucję środki finansowe (1).

W latach 2012-2013 przeprowadzono dwa badania monitorujące losy wychowanków Ośrodka, a także oceniające skuteczność prowadzonego procesu usamodzielnienia.

a/ Badanie Gdańskiej Fundacji Innowacji Społecznej, wykonane przez Pracownię Realizacji Badań Socjologicznych w 2012 roku. Głównym celem badania było zdiagnozowanie sytuacji usamodzielnionych wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych pod kątem oceny jakości wsparcia adresowanego do tych osób. W badaniu analizowana była wiedza na temat losów życiowych, w tym sytuacji zawodowej, osób, które opuściły placówki opiekuńczo - wychowawcze. Dodatkowymi celami badania były ocena wsparcia dedykowanego wychowankom oraz poznanie potrzeb wychowanków w kontekście ich usamodzielniania. Zweryfikowano sytuację życiową 402 wychowanków z województwa pomorskiego, małopolskiego, warmińsko – mazurskiego. Z badania wynikało, że sytuacja wychowanków zależy od wielu czynników – na część z nich ma wpływ zatrudniona w placówkach kadra pedagogiczna. Do najważniejszych z nich należy zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i atmosfery wolnej od przemocy, rozwój zainteresowań i mocnych stron wychowanka, pomoc w wyborze zawodu zgodnego z zainteresowaniami i jego mocnymi stronami oraz odpowiednie przygotowanie do samodzielności.

b/ Badanie Zespołu Analiz MOPR w Gdańsku przeprowadzone w 2013 roku. Głównym celem opracowania było zdiagnozowanie sytuacji usamodzielnionych wychowanków, którzy otrzymywali świadczenia pieniężne na usamodzielnienie w latach 2010-2013 pod kątem analizy wydolności systemu, poprzez losy wychowanków. Grupą poddaną analizie były osoby usamodzielniane w latach 2010-2013 – wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych/ rodzin zastępczych z terenu Miasta Gdańska. Zweryfikowano sytuację życiową 134 wychowanków – na podstawie danych uzyskanych z systemu elektronicznego Ośrodka „Pomost Std”. Z badania Zespołu Analiz MOPR w Gdańsku przeprowadzonego w 2013 r. wynikało, iż 21,6% usamodzielnionych wychowanków zaczęło korzystać ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku.

(dowód: akta kontroli str. 119-120, 1101-1111)

Natomiast z przeprowadzonej analizy w trakcie kontroli wynika, że z 26 usamodzielnionych w 2010 r. wychowanków pieczy zastępczej 10 wychowanków korzystało z pomocy społecznej (38,5%), w tym 8 długotrwale (30,8 %). Natomiast z 41 usamodzielnionych w 2011 r. wychowanków 12 korzystało z pomocy społecznej (29,3 %), w tym 6 długotrwale (14,6 %).

(dowód: akta kontroli str. 1047-1051)

6. Większość wychowanków nie wróciła do dawnego środowiska: 23 wychowanków (tj. 57,5%) zmieniła miejsce pobytu, a 11 wychowanków (27,5%) wróciła do dawnego środowiska, lecz środowisko się zmieniło na lepsze (np. rodzice, którzy mieli zły wpływ odeszli). Tylko czterech wychowanków (10%) powróciło do środowiska. Z ustaleń kontroli wynika, że Ośrodek posiada informacje na temat problemów w środowiskach, do których wrócili wychowankowie oraz na temat ich nowych środowisk. Sytuacja w środowiskach jest monitorowana poprzez spotkania pracownika socjalnego z wychowankiem w miejscu jego

zamieszkania, w biurze Ośrodka, analizę dokumentacji, a w przypadku przeniesienia się wychowanka do innej miejscowości poprzez informacje uzyskiwane od właściwego ze względu na miejsce pobytu PCPR-u.

Dziwięciu wychowanków spośród 40 badanych utraciło meldunek stały, a Ośrodek nie posiadał informacji²⁵ na temat przyczyn tej sytuacji.

Według wyjaśnień Dyrektora, MOPR w Gdańsku nie ma wpływu na decyzje o wymeldowaniu, nie jest informowany o wymeldowaniach nieletnich podopiecznych. Z przepisów nie wynika obowiązek sprawdzania takich sytuacji, w związku z tym Ośrodek nie posiada odpowiednich narzędzi do badania aktualnego zameldowania. Wymeldowanie dziwięciu wychowanków z pobytu stałego mogło być związane z utratą zamieszkania i zameldowania całych rodzin, z których wychowankowie pochodzili.

(dowód: akta kontroli str. 1077-1100, 1112-1115, 1131)

7. W procesie usamodzielniania wychowanków, MOPR w Gdańsku korzysta z rozwiązań o charakterze dobrych praktyk. Dotyczą one zarówno prowadzenia samego procesu usamodzielniania, jak również bezpośredniej pracy z wychowankiem, w której Ośrodek wzmacnia jego kompetencje pozwalające radzić sobie we wszystkich sferach życia. W informacji przekazanej przez Zastępcę Dyrektora ds. Rodziny i Dziecka opisano pięć obszarów usamodzielniania (m.in. prowadzenie procesu usamodzielniania, zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych, pomoc w przygotowaniu do zatrudnienia) w których w Ośrodek stosuje rozwiązania o charakterze dobrych praktyk.

(dowód: akta kontroli str. 113-115)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁶ wnosi o zwiększenie skuteczności podejmowanych przez MOPR działań w zakresie wywiązania się przez wychowanków z terminów wskazania opiekuna usamodzielnienia oraz opracowania IPU, wynikających z zapisów art. 145 ust. 2 i 4 ustawy o pieczy zastępczej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli.

²⁵ Dla jednego wychowanka jest potwierdzenie wymeldowania z pobytu stałego, ale dokument jest niezrozumiały i nie wiadomo, kto był wnioskodawcą wymeldowania; jedna wychowanka miała meldunek w latach 1993-1999, w 1994 r. została objęta pieczą, w 1999 r. została wymeldowana, ale nie wiadomo kto był wnioskodawcą gmina czy rodzina; jedna wychowanka ma brak meldunku stałego, nie wiadomo od kiedy i na czyj wniosek, była w placówce opiekuńczo wychowawczej; troje wychowanków nie ma meldunku stałego, brak danych od kiedy, i na czyj wniosek; dwóch wychowanków zostało wymeldowanych z pobytu stałego przed objęciem pieczą; dla dwóch wychowanków stwierdzono brak danych w tym zakresie.

²⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 21 lipca 2014 r.

Kontroler
Jacek Rupert
Główny specjalista kp

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny

Dyrektor
Jacek Szczerbiński

.....
podpis

.....
podpis